

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΩΡΙΚΟΥ, ΑΣΤΙΚΟΥ &
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Συμμετοχικός σχεδιασμός στην εποχή του covid-19

Προβληματισμοί σκέψεις και προκλήσεις
μέσα από
3 παραδείγματα πρακτικών εφαρμογών
Συμμετοχικού Σχεδιασμού

commonspace

Δεκέμβριος 2020

01 Γενικά ερωτήματα

02 Πιλοτικές Εφαρμογές του έργου ppCITY

03 Σχεδιάζοντας τη Σοφοκλή Βενιζέλου
Συμμετοχικός σχεδιασμός στο Κάτω Χαλάνδρι

04 Cultural H.ID.R.A.N.T.
Συμμετοχικός σχεδιασμός σε σχολεία στο Χαλάνδρι

05

Σκέψεις

Γενικά ερωτήματα και προβληματισμοί

Σε σχέση με τη **συμμετοχή**

- Εύρεση και εμπλοκή συμμετεχόντων στις ηλεκτρονικές διαδικασίες
- Δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου θα ακούγονται πολλές και διαφορετικές φωνές
- Σε περίπτωση δια ζώσης εργαστηρίων. Εξασφάλιση συνθηκών όπου οι συμμετέχοντες/ουσες θα νιώθουν ασφαλείς

Σε σχέση με τον **δημόσιο χώρο** ως αντικείμενο του συμμετοχικού σχεδιασμού

- Πλαίσιο διερεύνησης του δημόσιου χώρου υπό το νέο πρίσμα του covid-19
- Δυσκολίες αποτύπωσης και σχεδιασμού του δημόσιου χώρου χωρίς φυσική επαφή

Σε σχέση με τις **μεθόδους** και τα **εργαλεία**

- Προσαρμογή υφιστάμενης μεθοδολογίας στις νέες προοπτικές και ανάγκες
- Αναζήτηση νέων εργαλείων συμμετοχής

Μεθοδολογία

Γενικά τα εργαστήρια συμμετοχικού σχεδιασμού ακολουθούν τα εξής μεθοδολογικά βήματα:

- Στάδιο επικοινωνίας, συντονισμού
- Ανάλυση του χώρου και συλλογή δεδομένων
- Συγκρότηση ιδεών/προτάσεων
- Διαμόρφωση τελικής πρότασης/ Στάδιο διαβούλευσης

3 έργα με διαφορετική κλίμακα, διαφορετικό αντικείμενο σχεδιασμού του χώρου, σε διαφορετικές φάσεις του covid-19, με διαφορετικές εμπλεκόμενες ομάδες

1.

Πιλοτικές Εφαρμογές ppCITY

Μάρτιος-Μάιος 2020

Πιλοτική εφαρμογή σε οικόπεδο στα Σεπόλια και σε σχολικό συγκρότημα στην Θεσσαλονίκη

2.

Σχεδιάζοντας τη Σοφοκλή Βενιζέλου

Ιούλιος- Σεπτέμβριος 2020

Πρόγραμμα Συμμετοχικού σχεδιασμού στο Κάτω Χαλάνδρι

3.

Cultural H.ID.R.A.N.T.

Νοέμβριος 2020- ...

Συμμετοχικός σχεδιασμός σε σχολεία στο Χαλάνδρι

Αντικείμενο έργου

Ανάπτυξη ενός Ολοκληρωμένου Συστήματος Λήψης Χωρικών Αποφάσεων & Συμμετοχικού Σχεδιασμού για την παρακολούθηση και τον σχεδιασμό έργων και δράσεων σε επίπεδο πόλης και γειτονιάς.

Πιλοτική Εφαρμογή στην Αθήνα

Σχεδιάζοντας το οικόπεδο της Αυλώνος και Καλαμά .

Σχεδιασμός δημόσιου χώρου με αρχή την ανακούφιση από τις υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού και τη δημιουργία ενός δροσερού σημείου στη γειτονιά που θα καλύπτει τις ανάγκες των χρηστών.

Πιλοτική εφαρμογή στη Θεσσαλονίκη

Σχεδιασμός προαλίων σε σχολικό συγκρότημα στην περιοχή της Μαλακοπής.

Στόχος το πιλοτάρισμα της πλατφόρμας ως δοκιμή κινητοποίησης ειδικών (πχ αρχιτεκτόνων) και ενδιαφερόμενων φορέων όπως ο Δήμος Θεσσαλονίκης και εμπλοκής τους σε ζητήματα συμμετοχικού σχεδιασμού.

Μάρτιος-Μάιος 2020

Αθήνα:

Καλαμά και
Αυλώνας

Θεσσαλονίκη

Σχολικό
συγκρότημα
στην
Μαλακοπή

Πιλοτικό Αθήνας

Πρώτο εργαστήριο – Αναγνώριση γειτονιάς

Υλοποιήθηκε δια ζώσης και υποστηρίχθηκε από την πλατφόρμα συμμετοχικού σχεδιασμού

Ιανουάριος 2020

Χώρος εκδηλώσεων του 53^{ου} ΓΕΛ Αθήνας

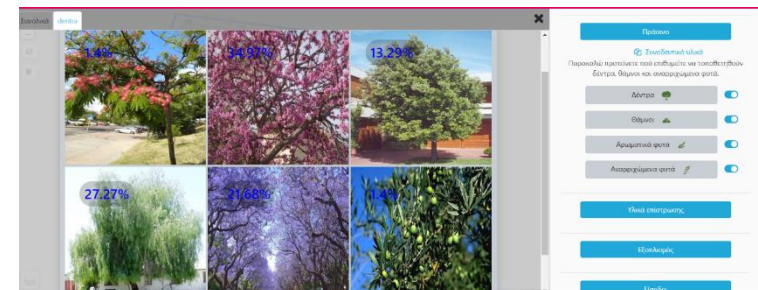
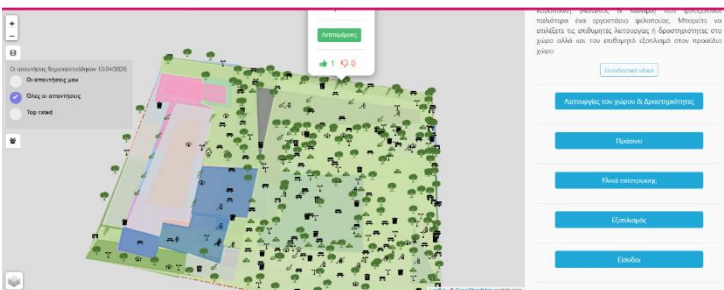
Κάτοικοι/μαθητές/εργαζόμενοι/ειδικοί/φορείς

Δεύτερο Εργαστήριο – Χώρος πρασίνου στα Σεπόλια

Υλοποιήθηκε ηλεκτρονικά

Πιλοτικό Θεσσαλονίκης

Πρώτο εργαστήριο – Σχεδιάζουμε την αυλή μας

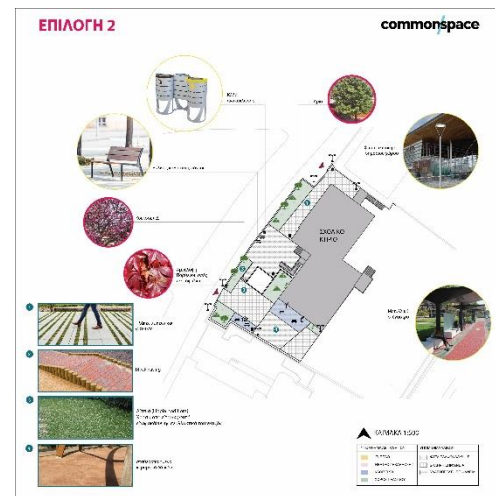
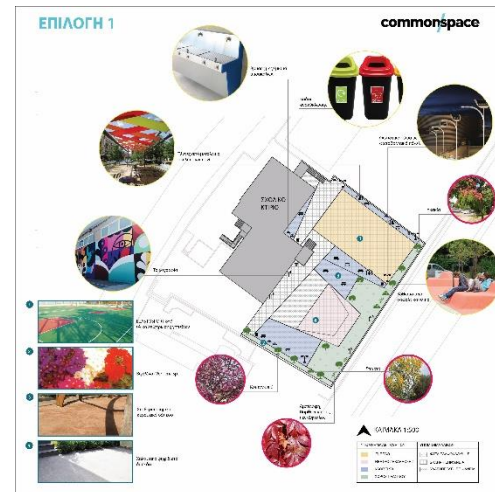
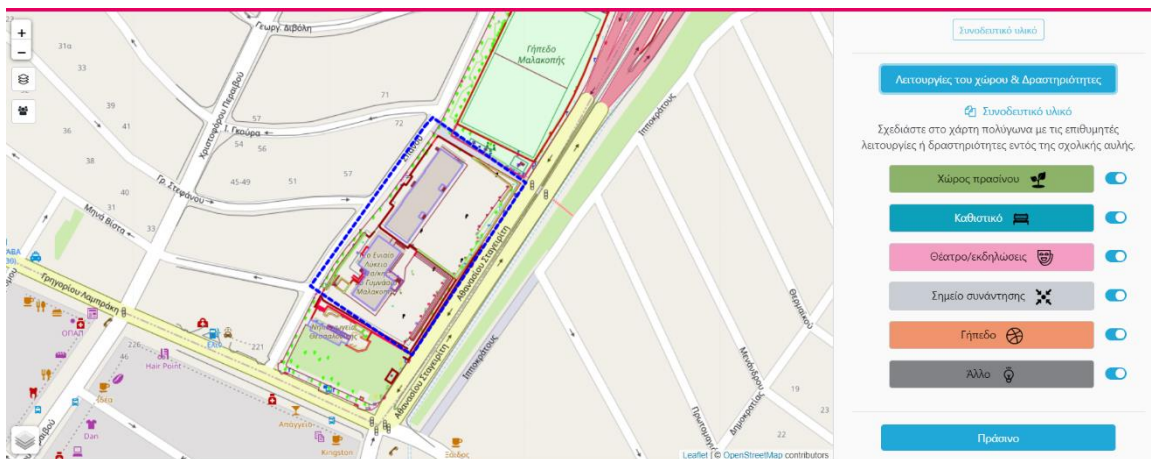
Υλοποιήθηκε ηλεκτρονικά

Δεύτερο Εργαστήριο – Τελική διαβούλευση

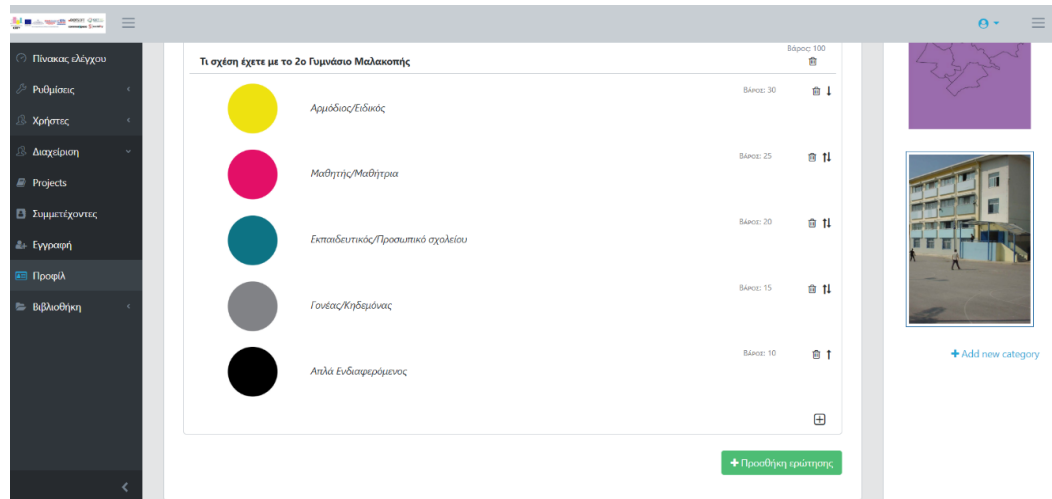

Υλοποιήθηκε ηλεκτρονικά

Ένα ηλεκτρονικό εργαλείο το οποίο έχει ως στόχο να λειτουργήσει υποστηρικτικά στις διαδικασίες διαζώσης, λόγω συνθηκών καλείται να παίξει τον ρόλο του βασικού εργαλείου.

Παράδειγμα: Προφίλ διαβούλευσης στην πλατφόρμα VS διαζώσης έκφραση των αναγκών και επιθυμιών των εμπλεκόμενων ομάδων του δημόσιου χώρου, πάνω από ένα σχέδιο.

Αντικείμενο έργου:

Πρωτοβουλία του Δήμου Χαλανδρίου για βελτίωση των συνθηκών κινητικότητας κατά μήκος της οδού Σοφ.Βενιζέλου - ενός οδικού άξονα γύρω από τον οποίο αρθρώνεται η συνοικία - και της σύνδεσής του με τη γειτονιά, το κέντρο του Χαλανδρίου και τον σταθμό του μετρό Χολαργός.

Υλοποιήθηκαν 3 εργαστήρια συμμετοχικού σχεδιασμού δια ζώσης και μέσω καινοτόμας πλατφόρμας συμμετοχικού σχεδιασμού.

Περίοδος Υλοποίησης:

Ιούλιος- Σεπτέμβριος 2020

1^ο Εργαστήριο αναγνώρισης της περιοχής- ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Υλοποιήθηκε δια ζώσης και υποστηρίχθηκε από την πλατφόρμα συμμετοχικού σχεδιασμού

Αναζήτηση εμπλεκόμενων ομάδων και επικοινωνία έργου:

Δελτία τύπου/ social media/ τηλεφωνικές επικοινωνίες/ fliers / εξορμήσεις στην γειτονιά

Διοργάνωση περιπάτου με σκοπό την αναγνώριση

Διοργάνωση εργαστηρίου σε υπαίθριο χώρο που να πληροί τις προϋποθέσεις για την προστασία από τον covid-19:

- Μέτρα προστασίας (αντισηπτικά, μάσκες)
- Τήρηση αποστάσεων
- Περιορισμένα κεράσματα

Ανάγκη για οργάνωση/μεγαλύτερο αριθμό συντονιστών/τριών/μεγαλύτερους χώρους/οργάνωση των κινήσεων

2ο Εργαστήριο επιλογής τυπολογιών-επιλύσεων για τη Σοφοκλή Βενιζέλου

Υλοποιήθηκε ηλεκτρονικά

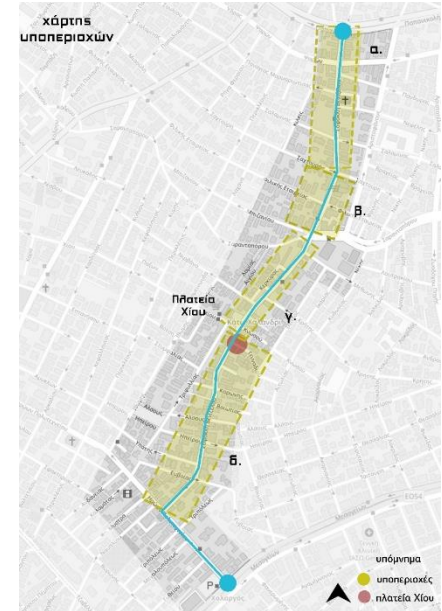

Επικοινωνία έργου συνεχίστηκε με παραδοσιακά μέσα: εξορμήσεις στον φυσικό δημόσιο χώρο

3ο Εργαστήριο παρουσίασης αποτελεσμάτων συμμετοχικών διαδικασιών

Υλοποιήθηκε ηλεκτρονικά μέσω τηλεδιασκέψεων με τις παρατάξεις του Δήμου και το κοινό

Αντικείμενο έργου:

“Κρυμμένες Πολιτιστικές Ταυτότητες που επανεμφανίζονται μέσα από δίκτυα νερού” (Cultural Hidden Identities ReAppear through Networks of Water – CULTURAL H.ID.RAN.T)

Αξιοποίηση του Αδριάνειου Υδραγωγείου στον Δήμο Χαλανδρίου ως πολιτιστικού και περιβαλλοντικού Κοινού για την πόλη, πέρα από τη συνηθισμένη προσέγγιση του «αξιοθέατου».

Ενεργή συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στη διαμόρφωση του προγράμματος και τον σχεδιασμό νέων δημόσιων χώρων.

Ανάδειξη του μνημείου μέσα από την ανάπλαση 8.500 τ.μ. που αφορούν τη σύνδεση του σημαντικότερου σημείου του Αδριάνειου στην περιοχή του Συνοικισμού με το κέντρο της πόλης

Διανομή του κοινού αγαθού του νερού στην κοινότητα μέσα από την κατασκευή δικτύου άρδευσης μήκους 5km καθώς και με υδροφόρες προς άλλα σημεία της πόλης, εκεί όπου δεν φτάνει το δίκτυο. Δημιουργία μιας αλληλέγγυας κοινότητας νερού.

Νοέμβριος 2020- ...

Εργαστήρια Συμμετοχικού σχεδιασμού σε σχολεία του Δήμου Χαλανδρίου

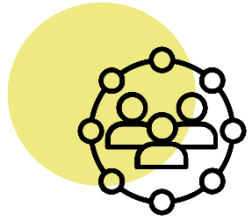
Οι συμμετέχοντες/ουσες

1. **Μαθαίνουν** για την ιστορία και τη σημασία του **Αδριάνειου Υδραγωγείου** ως ένα αξιοποιήσιμο μνημείο στον δημόσιο χώρο

2. **Αποτυπώνουν** τον δημόσιο χώρο γύρω από το σχολείο και το σχολικό προαύλιο με γνώμονα την καθημερινή λειτουργία του, τα θετικά και αρνητικά σημεία του.

3. **Σχεδιάζουν συλλογικά** και προτείνουν ιδέες για την ανάπλαση του δημόσιου χώρου και του προαύλιου χώρου του σχολείου, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών του.

4. Προετοιμάζουν **επικοινωνιακό υλικό** (αφίσες, σήμανση, οπτικοακουστικό υλικό) που θα τοποθετηθεί στις περιοχές ανάπλασης και στα σχολεία για την **ανάδειξη και προώθηση** του Αδριάνειου Υδραγωγείου ως πολιτιστικής κληρονομιάς.

Εργαστήρια Συμμετοχικού σχεδιασμού σε σχολεία του Δήμου Χαλανδρίου

Συντονισμός/οργάνωση εργαστηρίων

- Στάδιο επικοινωνίας μέσω τηλεδιασκέψεων με διαφορετικές ομάδες όπως καθηγητές / γονείς / διευθυντές / παιδιά.
- Τήρηση κανόνων για GDPR σε όλες τις διαδικασίες
- Δημιουργία περιεκτικού επικοινωνιακού υλικού
- Προσέγγιση όλων των διαφορετικών εμπλεκόμενων ομάδων

Εργαστήρια Συμμετοχικού σχεδιασμού σε σχολεία του Δήμου Χαλανδρίου

Αναζήτηση ηλεκτρονικών εργαλείων:

- Ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια (google forms, jotforms)
- Διαδραστικά χαρτογραφικά υπόβαθρα
- Σχεδιαστικά εργαλεία και διαδραστικά παιχνίδια (boards, drawing tools, mindmaps)
- Εργαλεία συλλογής υλικού (βιβλιοθήκες/αποθετήρια, padlet)
- Πλατφόρμες τηλεδιασκέψεων (webex, zoom)
- Επικοινωνιακά εργαλεία και εργαλεία οπτικοποίησης (loom, βίντεο, διαδραστικά υλικά)

Εργαστήρια Συμμετοχικού σχεδιασμού σε σχολεία του Δήμου Χαλανδρίου

Αναζήτηση τρόπων ουσιαστικής επαφής με τους μαθητές/τριες και με όλες τις εμπλεκόμενες ομάδες

- Εξοικίωση των συμμετεχόντων/ουσών με τα νέα σχεδιαστικά εργαλεία
- Ουσιαστική συμμετοχή όλων χωρίς να φοβούνται την έκθεση και την κριτική μέσα από την έκθεση στην κάμερα

Εργαστήρια Συμμετοχικού σχεδιασμού στο 4^ο Λύκειο Χαλανδρίου

	1. Γενικές ερωτήσεις πχ. Ποιά είναι η σχέση σου με τη γειτονιά;	2. Η γειτονιά του σχολείου πχ. Ανάφερε θετικά και αρνητικά στοιχεία της γειτονιάς του σχολείου	3. Το Αδριάνειο Υδραγωγείο πχ. Ανάφερε μια ιδέα για να συνδεθεί το νερό με τον δημόσιο χώρο της Κόδρου
μικρό κείμενο			
πολλαπλής επιλογής			
ανέβασμα αρχείου			

ΟΔΗΓΙΕΣ

- Πάρε ένα post-it και γράψε μια ερώτηση
- Πάρε μια βουλίτσα με copy paste και ψήφισε την αγαπημένη σου ερώτηση

Εδώ βάζουμε ωραίες ιδέες που θα συζητηθούν στη συνέχεια

- Πρακτικά και διοργανωτικά ζητήματα
- Προκλήσεις ανακάλυψης νέων εργαλείων

Αντιμετωπίσαμε όμως και ουσιαστικές προκλήσεις στην ίδια τη φύση του δημόσιου χώρου και του συμμετοχικού σχεδιασμού

Ποιος είναι ο χώρος που σχεδιάζουμε τώρα και πως θα είναι αυτός ο χώρος μετά την πανδημία;

Τι σημαίνουν και τι θα σημαίνουν οι όροι δημοσιος χώρος, πράσινο, υποδομές, ασφάλεια, προδιαγραφές;

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΩΡΙΚΟΥ, ΑΣΤΙΚΟΥ &
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

commons / **space**

Δεκέμβριος 2020